

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

»OBRRTNI VESTNIK«

Izhaja tedensko in sicer vsako soboto ter stane:

celoletno . . . Din 40—
polletno . . . Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani«, »Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru« in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Stev. pri poštni hranilnici podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 22. marca 1930.

Štev. 12.

Jakob Volk, Šoštanj:

Važnost zdravniške preiskave vajencev.

Ce hočemo ščititi zdravje vajenca, mojstra in drugo zaposleno osebo ter čuvati stroškov našo socialno oskrbo, je na te zdravniške preiskave vajencev polagati vso važnost in skrb. Želeli pa je tudi, da gospodje zdravniki s celim svojim vplivom odsvetujejo vajencem vsako tako obrt, ki bi v doglednem času imela posledico pri izvrševanju, če dotični vajenec že nosi kal kake bolezni v sebi, katera bi mu mogoče pri kaki drugi stroki ne vplivala tako pogubno na zdravje, da bi vajenec še pred dokončano učno dobo, ali pa vsaj kmalu nato v cvetu mladostnih let podlegel smrti. Večkrat pa se mora uk prekiniti, ker vajenec le vidno peša na zdravju.

Poznam krojaškega vajenca, ki je bil zdravniško preiskan in se je zdravniška izjava glasila, da je vajenec sposoben za uk krojača. Štiri mesece po nastopu uka (bilo je lansko leto) pa je moral vajenec v bolnico, v kateri se še sedaj nahaja, da se zdravi v njej na obeh zaradi trahoma. Posledic za vajenca, mojstra, kakor okrožnega urada za zavarovanje delavcev ni treba omenjati.

Da se kakemu vajencu posebno priljubi kaka obrt, mi je znano in raz-

umljivo. Znan mi je slučaj, da je zdrav in dobro razvit dečko hodil v šolo mimo čevljarkega in kovaškega mojstra. Ko je dovršil šolo je bilo treba nastopiti uk kakega obrta. Njegova telesna konstrukcija in zdravstveno stanje je bilo sposobno za kovaški obrt in tudi želja starišev je bila takšna, vsaj je bil oni kovač dober mojster. Vajencu, oziroma dečku pa se kovaška obrt iz raznih vzrokov ni dopadla in zato tudi ni imel veselja do nje. Šel se je raje učiti čevljarstva, v zaduhlo čevljarško delavnico, kjer mu je prašina in sklonjeno delo škodovalo tako, da je preteku dveh let umrl na jetiki. Kot kovač, ki je po pretežni večini na svežem zraku in katerega ogljen prah ne bi toliko vplival na njegovo zdravje, bi najbrže še danes živel. Tako pa, ker je bila za ta poklic merodajna njegova volja in ni poslušal dobrih nasvetov svojih starišev, ga za to njegovo trmoglavost krije danes črna zemlja, mesto, da bi v cvetu mladostnih dni užival življenje.

Zato stariši, vajenci in mojstri, slušajte nasvete zdravnikov, ki jih vam dajo, predno se odločite za poklic svojih gojencev.

G. Gomišček:

Šušmarstvo in obrtnik.

Gotovo je velika nadloga za resne in dobre obrtnike ako jim delajo konkurenco razni šušmarji in napolizubeni rokodelci. Kako odpraviti te, kakor tudi kako omejiti krošnjarstvo se je že mnogo razpravljalo, a zdi se, da bo na to polje morala poseči država s strogimi zakoni in obrtnimi regulativi.

Ne samo pri nas, ampak tudi po drugih državah imajo obrtniki hudega konkurenta in to ne samo v raznih šušmarjih, ampak tudi z raznimi krošnjarji se morajo boriti. Šušmarstvo je posebno razpaseno na deželi in to od takih ljudi, ki so se izučili rokodelstva le za silo in jim je to kot nekak postranski zaslužek. Navadno so taki zakoniti rokodelci tudi manjši kmetje, ki si poleg kmetije kot glavnega vira dohodkov hočejo izboljšati svoj položaj s tem, da zakonito brez dovoljenja oblasti in ne da bi plačevali davke od obrta, opravljajo ta ali oni obrtni poklic.

Naravno, da je tako postopanje samo v kvar resnim in poklicnim obrtnikom, ker jim ne odjeda samo zaslužka, ampak jim kvari tudi obrt kot tako. Dogaja se, da taki ljudje delujejo z vajenci in ker jim ne morejo izdati učnega izpričevala, se navadno obračajo na tega ali onega dobrega prijatelja, da mu ga on izstavi, v slučaju, da ga ne dobi, se porodi nov šušmar, ki se ustali na kmetiji in tam dela. Takih je pri nas mnogo in bi bilo pravilno, da se jim na ta ali oni način zabrani delovanje. Taki ljudje so brez vsake prave strokovne izobrazbe in nimajo nikakih izglede, da bi si ustanovili eksistenco v kakem večjem podjetju ali pri kakem obrtniku.

Da imamo mnogo šušmarjev in te na škodo obrtništva, so v marsičem krivi obrtniki sami. Koliko je obrtni-

kov, ki se poslužujejo kar cele kopice vajencev in to tako, da jim ne morejo nuditi spretnosti, ki so potrebne za dobrega obrtnika. Pa tudi to se dogaja, da se vajenci uporabljajo za razna dela pri hiši in na polju, a v stroki se bore malo izobrazijo. — Po preteku učne dobe gre vajenec v svet in kaj zna? Navadno jako malo, ako ne ničesar. Taki ljudje se navadno osamosvojijo, ako si znajo pomagati in imajo nekaj denarja za prvo silo. Da sploh kaj zaslužijo morajo delati jako poceni in navadno je njih delo zelo slabo in nestrokovno. Ako pa jim je usoda nemila in morajo tudi naprej delovati kot pomočniki, navadno s svojim znanjem ne pridejo daleč in ostanejo vedno slabo plačani. Taki nimajo veselja nad delom in ga ne vršijo vestno. Obrtniku samemu pa mora biti na tem, da si privzgoji dober naraščaj in to zato, da se tudi sam razvija.

Kako odpraviti zakonite rokodelce in mojstre, je težko reči. V Italiji so jih začeli zasledovati in kaznovati. A to ni dosti pomagalo, ker so jih vaščani prikrivali. Smatrali so jih vedno kot delavce, najete na dom in kot takim niso mogli do živga. Po drugih državah so jim prepovedali delovanje. A ostalo je navadno pri sami prepovedi.

Pri nas bi morali to stvar izpeljati obrtniki sami in to s pomočjo oblasti in sicer z zasledovanjem in kaznijo. Moralo bi se prepovedati takim, da posečajo svoje delodajalce na domu in tam delajo kot najeti delavci stvari, ki spadajo v področje obrtnika. V to svrhu pa morajo biti obrtniki solidarni in podpirati drug drugega. Postopati morajo brezobzirno in istočasno vestno. Vsaka kršitev obrtniškega zakona od strani šušmarjev morajo javiti svoji organizaciji in ta mora

storiti nadaljnje korake pri oblasteh. Šušmarstvo se da iztrebiti samo z energičnimi ukrepi. Šušmarji so navadno priljubljeni pri kmetih, ker so cenejši od obrtnika in se jih plačuje tudi v naturi. Skoro enaka nadlega obrtnikom na deželi so krošnjarji. — Njih nadlega je dvojna, ker navadno ne škodujejo samo obrtniku, ampak tudi kmetu. Tega nasamarijo z manjvrednim blagom za drag denar. Vedeti pa moramo, da se pod plaštem takih potujočih trgovcev velikokrat skrivajo razni sumljivi elementi dvomljive kakovosti. Proti šušmarjem, kakor proti krošnjarjem morajo obrtniki začeti resno akcijo. Potreba je, da se kmet poduči, da delo šušmarjev nikakor ne odgovarja delu obrtnika. Kajti po veliki večini so zakoniti obrtniki slabi delavci.

Od obrtnikov samih zavisi, kako se bodo znali braniti proti tem nepri-

likam. Ako bodo nastopili organizirano, je gotovo, da dosežejo nekaj in sicer v razmeroma kratki dobi. Neorganiziran nastop pa bo samo spodbuda šušmarjem in bodo le-ti še bolj predrzni in hujši konkurenti kot so dosedaj.

Šušmarstvo je postalo v obrtništvu zlo, ki ga je potreba omiliti ali vsaj omejiti. Popolnoma zatreti se ga ne da, vsaj v danih razmerah ne. Zatreti bi se ga dalo, ako bi obrtniki producirali ceneje kot šušmarji, a tega navadno vsaj na videz ne morejo, ker so obloženi z dajatvami. Ako hočejo vstrajati v delu, morajo izdelovati dobro in solidno blago. To pa stane. Šušmarju tega ni potreba, ker se tega od njega navadno niti ne zahteva. Pri njem je glavno, da naredi, kar se mu naroči, na kakovost dela pa se ne gleda dosti in tudi oblika skoro ne pride v poštev.

Obrtniške razmere v Trbovljah.

Obrtništvo v trboveljski in hrastniški dolini se nahaja v občutni krizi. Rudar praznuje! Namesto 26 do 30 delovnih dni v mesecu, jih ima danes komaj 16—20, in je na ta način ob eno tretjino zaslužka. Mnogo delavcev je na cesti, osobito mlajših, starejših pa sili rudnik v predčasni pokoj. Tukajšnje obrtništvo, trgovstvo in kmetijstvo se preživlja le od zaslužka rudarjev. Kadar so rudarji udarjeni, v njihovi eksistenci, so obenem udarjeni tudi ostali sloji prebivalstva. Čujejo se razne govorice: da je trg s premogom prenatrpan, da je kriva mila zima, da premogovni kapitalisti hočejo znižati plačo rudniškega delavstva, a nikdo se zanj ne zavzame. Razni časopisi, ki prinašajo cele kolone o pikantnih škandalih, umorih, raznih zabavah in prireditvah itd., danes žal ne kažejo zadostnega interesa za obupno borbo 12.000 rudarjev, ki bi radi delali za kosček vsakdanjega kruha, a morajo praznovati. Resnično, a žalostno je to, da se je celo lansko leto ob nedeljah in praznikih po večini delalo, a danes 2—3 dni v tednu stoje stroji, ugasnejo se lokomotive, ne vihti pridna roka ne krampa, ne lopate, ne svedre. Rudnik praznuje!

Obrtništvo, ki je bilo uverjeno, da se bo letošnje leto bolj odprlo delo v rudniku, si je nabavilo lepe zaloge

surovin ter kreditiralo rudarjem in njih družinam in danes nima ne plačila za blago, ne za delo. Število obrtnikov je vsak dan manjše, namesto gor, gre vse navzdol.

Že pred dvema leti je bil v Trbovljah in Hrastniku isti položaj kot je danes; še danes niso ozdravljene rane, katere je obrtništvo tedaj zadobilo.

Dolžnost časopisov je, da zainteresira javnost, da se bo vprašala, čemu rudar praznuje, in zakaj so cene premoga tako visoke? Mestno prebivalstvo si premoga ne more kupiti radi visokih cen, a rudar ne sme delati!

Dajte kruha rudarjem, znižajte cene premoga, znižajte profite tujcem in kriza v rudarskih in drugih industrijskih revirjih bo odstranjena. Nove industrije, nove obrtne delavnice se bodo odprle, naše ljudstvo bo našlo dela doma, ne bo več emigracije v tujini, kajti kar je v tujini, je za nas, za narod in za državo izgubljeno in mrtvo. Časopisi naj informirajo javnost o vzrokih te krize, in javnost je dolžna, da se zanima za 12.000 rudarjev, da se zanima za cene premoga, ki je mnogim vsakdanji kruh. Vse naj dela in naj za svoje delo uživa pošteno plačilo, človeka vredno življenje.

Čevljarški kongres v Celju.

Obrtniških kongresov smo v povojni dobi že vajeni. Slovenija ima na njih precejšen delež. Baš v Celju se je že meseca novembra 1919 vršil tak vsesplošen kongres obrtništva cele države. Strokovni kongresi so bolj redka prikazen. Znanih nam je nekaj strokovnih sestankov za celo Slovenijo za mesarsko, pa tudi za pekarsko stroko. Izmed ostalih obrtov pa smo doslej videli na večjih kongresih le čevljarke mojstre. Temu se ni čuditi, ker menda v nobeni stroki ni toliko bede kakor v čevljarški. Po večini dokaj primivna šolska in strokovna izobrazba, ogromen porast števila čevljarških podjetij, industrializacija stroke, nebroj neopravičenih obrtnikov in ogromna inozemska konkurenca: vse to so udarci za stroko, ki kažejo na neprijetno bodočnost. Trdi se,

da se pri slabi carinski zaščiti uvaža v našo državo letno za težke milijone čevljarških izdelkov, kar pomeni za domačo produkcijo ogromno škodo.

Da imajo pri takih razmerah pozivi strokovnih voditeljev, med katerimi poznamo več inteligentnih, marljivih, požrtvovalnih in stanovsko zelo zavodnih mož, vsakokrat lep uspeh, čeprav vlada v stroki izredno mnogo revščine, je povsem razumljivo. Povsem kratek, a vsebinsko bogat dnevni red je zbral dne 9. t. m. v Celju že drugokrat najboljši zastopniki čevljarke stroke iz Slovenije na skupno posvetovanje. »Prodaja čevljev po trgovcih, davčni predpisi, strokovna zadruga zveza«, to je bila parola, pod katero se je sestalo nad 60 delegatov zadrugnih organizacij od Kočevja do Gornje Radgone. Nadvse zani-

mivo je opazovati priproste rokodelce pri takih posvetovanjih. Vršijo se tako parlamentarno, da visoko naobrazena industrija svojih kongresov ne izvrši bolj. Poročila so zanimiva, po večini kratka, pa jedrnata in zaključki prilagojeni stvarnim potrebam, pa bili zakoniti predpisi tudi drugačni. Čevlarski obrtniki so prepričani, da je združna zveza za stroko nujno potrebna. Davčni predpisi naj se uporabljajo v duhu zakona enako v vsaki pokrajini in v vsakem sreću.

Nekaj prav posebnega na tem kongresu je bilo posvetovanje o pravicah trgovcev z obutvijo. Po zakonu trgovci z obutvijo ne smejo sprejemati naročil za popravilo obutja. Ta predpis, ki se vidi na prvi pogled povsem jasn, se pa v splošnem ne izvršuje. — Neka mariborska trgovina je skušala ta predpis obiti na ta način, da je prijavila »prevzemalje obutja v svrhu popravila« kot poseben obrt. Obrtno oblastvo je tej zahtevi ugodilo. Baš ta slučaj je po izvajanjih poročevalca dal glavni povod za sklicanje kongresa. Naravno. Ako bi enako postopali drugi trgovinski obrati, potem bode polagoma ogromno večino obutja popravljale trgovine po svojih nameščenih ali odvisnih čevlarskih podjetnikih, ker se od dne do dne več obutja kupuje v trgovinah. Ni dvoma, da bi tako tolmačenje zakona pomenilo za stroko ponovno hud udarec. V konkretnem slučaju se je pristojna zadruga z nadzorstveno pritožbo obrnila za pomoč na bansko upravo. Ker je posredovala tudi Zbornica za TOI, je upati, da se stvar reši v korist čevlarskih obrtnikov.

Ne omenjamo mnogoštevilnih drugih zadev, ki so se obravnavale na kongresu v zvezi z navedenimi glavnimi predmeti dnevnega reda. Prirejanje strokovnih tečajev, najstrožje omejevanje števila naraščaja, pobijanje šušmarstva, kontrola tržnega blaga in še marsikaj drugega vsebujejo pritožbe delegatov. Soglasno z beograjskim kongresom od 3. novembra 1929 zahteva slovensko obrtništvo zvišano carinsko zaščito za uvažanje inozemskih izdelkov, omogočenje udeležbe malega obrtništva na državnih dobavah, prireditve reklamne čevlarske razstave v Beogradu.

Kongres je bil zaključen z resolucijo, katera v glavnem obsega te-le zahteve:

1. da banska uprava s posebno okrožnico zabrani vsako sprejemanje obuval po trgovcih v popravilo;
2. da se pri obdavčenju čevlarske stroke s pridobitno uvede večja enakomernost, poslovni davek pa odpravi ali pa vsaj izvaja točno po predpisih zakona, po katerih bi smela biti temu davku podvrženih kvečjemu ena tretjina čevlarskih obratov v Sloveniji in ne 90% kakor sedaj;
3. da se ustanovitev Zveze čevlarskih zadrug oblastveno odobri.

Kot zastopnik banske uprave je pozdravil kongres obrtnozadružni inšpektor g. Založnik, imenom Zbornice TOI pa tajnik g. dr. Pretmar, ki je v daljših izvajanjih naslikal položaj čevlarskega obrta in delo, ki ga zbornica vrši v interesu te stroke. Mestnega načelnika celjskega je zastopal magistratni koncipist g. Pogačnik; navzoči so bili med drugimi tudi zbornični svetniki gg. Volk, Kuder in Hohnjec. Kongres je trajal brez prestanka od 9. ure do poznega popoldneva.

Želimo, da bi trud čevlarske stroke za izboljšanje položaja ne bil brezploven, kakor tudi, da bi se taki nedvomno koristni sestanki vršili pogostejše, ne samo v čevlarski, marveč tudi v drugih strokah.

J. Steinman, strokovni učitelj:

Ago - cvikanje.

Cvikanje čevljev, ki so lepljeni z »Ago«, se ne razlikuje dosti od drugih načinov cvikanja. Predvsem razlikujemo dve različni vrsti cvikanja: cvikanje brez cvekov in cvikanje s teksli.

Če primerjamo to z drugimi načini,

vidimo, da je originalno »Ago« cvikanje slično cvikanju dela na okvir. — Najboljši način za nas je, da delamo z dolgimi cveki, pozneje pa cveke izderemo.

Če torej hočemo vzeti izvrševanje zlepljenih čevljev v naš program, se moramo odločiti za cvikanje na:

a) originalni način (da se cveki izderejo) ali

b) s teksli (da cveki ostanejo notri).

Če se uporablja ta ali oni način, zavisi od obuvala samega in stoji v zvezi tudi s stroški cvikanja.

Za luksuzne čevlje po kvalitetni izdelavi bomo delali po originalnem načinu, da namreč cveke izderemo, za cenejše pa bomo uporabljali cveke (tekse).

Če tudi nima način cvikanja na pri-trjevanje podplatov nobenega vpliva, ker se lepljenje podplatov brez cvekov istotako vrši kot pri podplatih s cvikanimi cveki, se vendar pokažejo marsikateri zle posledice, ker pri zadnjem načinu (s teksli) nima podplat pri prstih in kapah (balnih) tako zanesljive vzdržnosti, kot jo ima pri prvem načinu.

A. K.:

Na pragu nove krojaške sezije.

(Nadaljevanje.)

Za smoking.

Smoking se v obliki prilagodi modernemu suknjiču, posebno rame morajo biti dobro izdelane.

Zapenja se na en gumb in ta leži ravno v fosu.

Fazona ima obliko dvovrstne fazone in je srednje široka ter na zunanjem robu nekoliko na ven izbočena. Suče se do gumba in je s svilo prevlečena. Šiv na rami se preloži. Zepi s pasulirani s pol cm široko paspulo.

Telovnik k smokingu, ki se dela lahko tudi iz črne svile, je enovrsten, ima globoko otvorino in se zapenja s štirima gumbi, ki so narazen 4 do 4 in pol cm.

Poleti se nosi namesto črnega telovnika beli iz »pique« - blaga in je eno ali dvovrsten. Vogali ne smejo biti preveč posneti in so dolgi 8 do 9 cm.

Hlače dobijo »galon« - porto in so nekoliko širše kot navadne.

Frak ali salonska suknja ostane kot dosedaj.

Za žaket.

Hrbtna dolžina je podaljšana za 1 do 1 in pol cm.

Žaket je dolg 100 cm in se dela na 1 gumb, torej ta leži nad krilnim šivom približno 11 cm.

Šiv od krila spodaj se ne sme postaviti nizko, namreč ležati mora pod pasom 4 do 5 cm.

Žaket dobi visoko ter primerno široko fazono, na zunanjem robu se dela nekoliko okroglo.

Fazona naj se suče do luknje in naj se votlo lika, tako kot je že omenjeno pri suknjiču.

Šiv na rami naj se preloži više. — Krilo je močno zaokroglo, odnosno posneto.

Telovnik se dela eno ali dvovrsten. Otvorina je globokejša od suknjiča.

Dvovrstni telovniki se delajo tudi z ovratnikom, ter dobijo tri gumbe in so na spodnjem robu krojeni z okroglo obliko, katera nam je že znana. K žaketu se nosi tudi telovnik iz barvatega blaga.

Za paletó.

Barvasti letni paletó je enovrsten z gumbicami v podstavku (Unterscho-bene Leiste) in visoko fazono.

Fazona se dela z eno ali dvovrstno obliko in je prilično široka.

Paletó je dolg 108 cm. Zadnji del je v fosu primerno priležen in je ob srednjem šivu razparek, ki je dolg približno 38 cm.

Dvovrstni paletó se zapenja s tremi gumbi, srednji gumb leži 2 cm pod pasom. Gumbi so narazen 13 cm, v širini pa, ako se paletó zapne 15 cm.

Zadnji del je isto tako v pasu zažaj precej priležen in se dela v zadnjem šivu razparek.

(Dalje prih.)

Vodovodno-instalaterski obrt.

V teku povojnih let opazamo, da presenetljivo raste število obrtnikov za instalacije vodovodov. Ako točno zasledujemo ta porast, moramo ugotoviti, da ni pripisovati novim čistim instalacijskim podjetjem, temveč so si v prvi vrsti pridobili dosedanja kleparski mojstri poleg že obstoječe kleparske obrti tudi vodovodno-instalacijsko. Popolnoma naravno je, da se je z večjo zahtevo po boljših higijenskih prilikah, posebno v pogledu uporabe vode, povečalo število instalacijskih podjetij.

Vprašati pa se moramo, ali zadošča vsak mojster vsem zahtevam in željam, ki se stavijo nanj. Baš sedanjí čas zahteva od vsakega obrtnika, da je strokovnjak, ki popolnoma obvlada svojo stroko. Danes se morajo specializirati v posameznih obratih tudi delavci vsak pri svojem komadu izdelka. S tega vidika se nam zdi, da je le težko mogoče, da bi bil dober instalater oni, ki se tega obrta ni temeljito izučil.

Ako opazujemo delavce v kleparski in vodovodni instalacijski stroki, tedaj vidimo, da je skoro vsak vodovodni pomočnik izučen le bolj kleparskega obrta. Posledica tega je, da trpi škoda vodovodna stroka in to posebno vsled tega, ker zahteva ogromno teoretično in praktično podlago. Mojstri in pomočniki so vsled tega navezani zelo mnogo na samopomoč v razširjenju svojega znanja. Smelo lahko trdimo, da je obseg instalacij tako velik, da ga obrtnik le težko obvlada. Kakor že omenjeno, uspeva dobro lahko samo oni instalater, ki ima tudi dobro teoretično podlago. Med instalaterskimi pomočniki jih najdemo le malo, ki bi vedeli točno odgovoriti, kaj je atmosfera, čeprav slišijo tekom vse prakse o tem. Dober instalater mora znati čitati načrte, ki se mu predložijo. Na podlagi teh mora montirati. Pa tudi sam mora biti zmožen narisati to ali ono, kar se ne da izraziti z besedo. Zasledovati mora vse novosti na polju proizvodnje izdelkov, tehnična izboljšanja itd. Kajti ravno v instalaterski stroki prinaša vsako leto mnogo novosti.

Mnogo se greši pri nas v pogledu oproščanja vajencev. Vajenec za instalacije prebije svojo vajeniško dobo in postane prost. Seveda mora napraviti preizkušnjo. V glavnem pa je ta preizkušnja formalnega značaja. Gotovo je, da se tudi v podaljšani učni dobi padli vajenec ne bo naučil tega, česar se ni v štirih letih. Toda vsak vajenec bi se moral zavedati, da mora pri preizkušnji nekaj znati in bi se ga moralo postaviti obenem s praktično tudi pred zelo strogo ustmeno preizkušnjo. Zelo pogrešeno je ravno v instalaterski stroki, da ne moremo nuditi pomočnikom, kakor tudi vajencem strokovno-tehnične podlage specialnih kurzov. Tu bi se mnogo lahko razložilo in razjasnilo v stroki, kar se s pridom uporabi v praksi. Instalater, ki hoče napredovati v vseh praveh, se mora posvetiti v prvi vrsti samo enemu obrtu in v tem obrtu obvladati vso stvarino glede pomožnih aparatov, pripomočkov in materiala. Ako se ne posveti popolnoma svojemu poklicu, tedaj je lahko prepričan, da bo zelo slabo uspeval v boju s konkurenco, ki se specializira v instalaciji. Povdariti moramo posebno to, da nam ravno v instalacijski stroki lahko najbolj škoduje inozemska konkurenca, ki je bolj dosledna v specializaciji obratov.

Ako na kratko vse navedeno premotimo, tedaj lahko dosežemo v vodovodno-instalacijski stroki mnogo uspeha, ako instalacije strogo delimo od drugih obrti.

Temeljito izučimo naraščaj in osobito v strokovnih tečajih nudimo pomočnikom praktično in teoretično izobrazbo.

V obrti sami pa se zahteva danes tudi na tem polju, kakor povsod, racionalizacijo obrata, o čemur bomo prihodnjikaj kaj več govorili.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kaj je novega

Boržno poročilo. Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih povprečno: Berlin (marka) 13-51, Budimpešta (pengö) 9-89, Curih (švicarski frank) 10-96, Dunaj (šiling) 7-97, London (funt) 275-37, Newyork (dolar) 56-54, Pariz (francoski frank) 2-22, Praga (češkoslovaška krona) 1-68, Trst (lira) 2-96.

Naša trgovinska bilanca v januarju kaže za 6162 milijona Din izvoza in 560 milijonov Din uvoza, torej aktivnost 55-3 milijona Din.

Največja banka sveta se je ustanovila v Newyorku z združitvijo treh velebank v eno z imenom Chase National Bank in glavnico 2800 milijonov dolarjev (t. j. okroglo 170 milijard dinarjev).

Energično akcijo proti makedonstvujočim je podvzela bolgarska vlada na pritisk Jugoslavije in velesil ter je odredila številne aretacije oseb, ki so osumljene, da so bile udeležene pri atentatu v Pirotu.

Reka je proglašena za svobodno evropsko ozemlje in luko, v katero se bo moglo uvažati blago brez carine, to pa predvidoma za dobo enega leta.

Umrli je dr. Matko Laginja, bivši hrvaški ban in pred vojno znani jugoslovanski parlamentarec.

V Indiji vrši znameniti Gandhi veliko akcijo za samostojnost Indije in njeno osloboditev izpod angleškega gospodarstva.

Primo de Rivera, znameniti španski diktator, je nenadoma vsled kapi umrl v Parizu.

Evidenco slabih plačnikov nameravajo uvesti pri zagrebški Zbornici za TOI.

Za uvedbo skupnih zbornic za trgovino, obrt in industrijo se izjavlja beograjski »Trgovinski Glasnik«, ki je glasilo srbskih trgovcev in industrijcev.

Inventoryacija železniške imovine, premične in nepremične, po stanju 30. marca se namerava izvršiti na podlagi posebnega zakona, ki ga je Nj. Vel. kralj podpisal 15. marca.

K dogovoru o carinskem premiju namerava pristopiti naša država šele takrat, ko bodo pristale nanj vse sosednje države.

Indeks cen v trgovini na debelo, ki je znašal v januarju 93-6, je v februarju padel na 92-1 (leta 1926 je znašal še 100).

150 vagonov žita je zgorelo na postaji Cotroceni v Rumuniji.

Ljubljanski mestni proračun izkazuje 85-5 milijona Din potrebščin in 77-3 milijona Din pokritja.

Misel na ustanovitev velesejma v Beogradu se je zopet pojavila v beograjskih gospodarskih krogih, ki so imeli o tem pred kratkim posebno konferenco, na kateri pa so ugotovili, da je ta ideja za enkrat še jako težko izvedljiva.

Mesarji in zidarji, ki so bili doslej uvrščeni v I. davčno skupino (10%), so uvrščeni s posebno uredbo finančnega ministrstva v drugo skupino in bodo plačevali samo 6% osnovni davek, ako delajo z največ štirimi kvalificiranimi pomočniki, odnosno brez strojev na pogon.

Koncesije za avtobusni promet se smejo v bodoče izdajati samo za dobo enega leta.

Hydroplane za pospeševanje ribolova na Jadranu bo dalo na razpolago vojno ministrstvo, da z njim omogoči nadziranje nad gibanjem rib.

Oblek bankovcev v Jugoslaviji je znašal koncem februarja 5560 milijonov dinarjev, kovinsko kritje pa Din 405-5 milijonov dinarjev.

Načrt zakona o obrtnih strokovnih šolah je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije ter ga poslalo v izjavo med drugim tudi gospodarskim zbornicam.

Gostilničarski tečaj v Kamniku s predavanji raznih strokovnjakov in naukom o serviranju se je otvoril v ponedeljek 17. marca t. l. ter je trajal cel teden.

Obrtna banka v Ljubljani je izkazala za l. 1929 na delniško glavnico 2 milijonov dinarjev dobička 110.000 Din in bo izplačala 5% dividendo.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z o. z.

Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo MediĆ
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lastni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarstvo stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežb

I. Mihelčič star.

O elektrifikaciji Dravske banovine.

(Nadaljevanje.)

Preden nadaljujemo, popravljamo članek v zadnji številki »Obrtnega Vestnika« v toliko, da se ima v tretjem odstavku 1920 glasi 1925 in mesto 2000 KW 3000 KW.

Leta 1900 je zgradila Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Gorjanc Alojz in drug pri Mozirju elektrarno za lastno porabo. Naprava je manjša in sicer za 8 KW in 110 voltov. — V letu 1922 pa je ista tvrdka zgradila še drugo elektrarno v Letušu, občina Braslovce in za 36 KW in 220 voltov. To uporablja deloma za lastno porabo, deloma oddaja tok vsem Letuš, Podgorje in Obratnje. Ta elektrarna ima 50 konsumentov z 226 razvodov.

V letu 1902 je zgradila občina Marenberg lastno elektrarno z delazmožnostjo do 100 konjskih sil na vrtilni tok, katerega oddaja občini Marenberg in sicer 157 konsumentom s približno 900 razvodov.

Leta 1903 ji je sledila občina Slovenjgradec, ki je postavila svojo elektrarno na vodni turbinski pogon. — Elektrarna ima postavljena 2 generatorja z delazmožnostjo po 70 KW z visoko napetostjo 2000 voltov, oddajno omrežje pa 190/110 voltov 42 period. Tok oddaja mestu Slovenjgradec in sicer okroglo 200 odjemalcem z 2000 razvodov.

V letu 1904 je zgradilo zdravilišče v Rogaški Slatini elektrarno z delazmožnostjo 80 KW in vrtilnim tokom, ki ga oddaja Rogaški Slatini in okolici. Konsumentov je približno 70, število instaliranih žarnic pa znaša okroglo 3500. Od 1. avgusta 1928 pa dobiva elektrarna Rogaška Slatina tok iz elektrarne steklarne v Straži pri Rogatu. Lastna elektrarna služi sedaj le za rezervo.

V Radečah pri Zidanem mostu je postavil leta 1905 g. Ledinsk Josip manjšo elektrarno z delazmožnostjo 13 in pol KW. Ta elektrarna oddaja svoj tok Radečam.

Leta 1908 je zgradil g. Česenj Ignacij na Brodu pri Tacnu elektrarno, iz katere je oddajal tok v začetku kraja Vižmarje in St. Vid nad Ljubljano. Zasnoval je že pri zgradbi dalekosežnejši načrt, računajoč z zmanjmanjem prebivalcev za električno razsvetljavo.

Takoj po prevratu so se pričeli

ljudje intenzivneje zanimati za električno silo. V letu 1919 se je začelo graditi omrežje za Kleče, Savlje in Ježico. Leta 1920 sta dobili vasi Savlje in Kleče priključek na to omrežje, Ježica pa je takrat izostala in je dobila tok šele leta 1928 iz ljubljanske mestne elektrarne. Iz elektrarne g. Česenja so dobile v naslednjih letih električni tok tudi vasi med Ljubljano in St. Vidom. Zadnje so dobile tok v l. 1928 vasi Zg. Gameljne, Sred. Gameljne, Sp. Gameljne in Šmartno pod Šmarno goro, tako da ima ta elektrarna sedaj na svojem omrežju priključenih 700 do 800 konsumentov s približno 10.000 razvodov. Seveda je priključenih na omrežje tudi precejšnje število motorjev, ki se rabijo za obrtno, tvorniške in poljedelske svrhe. Elektrarna Česenj se je v preteklem letu znatno povečala, tako da razpolaga sedaj s približno 1000 konjskimi silami. — V zadnjem času je speljala svoje visokonapetostno omrežje v občino Dobrovo pri Ljubljani, ki napaja sedaj vse ondoto omrežje.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Odločba bana, ki je poučna za zadrage.

(Dopis iz Novega mesta.)

Srečko poglavarstvo v Novem mestu je izdalo neki osebi obrtni list za mizarstvo, dasi spričevala o usposobljenosti niso bila v redu in dasi je zadruga opozorila na te nedostatke in ugovarjala. Zadrugi seveda ni preostalo drugega, kakor da se proti izdaji obrtnega lista pritoži. Ta pritožba je imela poln uspeh.

Da se bodo vedele ravnati tudi druge obrtne zadrage, priobčujemo v naslednjem izvleček iz odloka kraljeve banske uprave v Ljubljani, ki je obrtni list razveljavila in je navedla za to te zanimive razloge:

Prijavitelj obrta K. M. je med usposobljenostnimi izkazili predložil učno izpričevalo o preizkušnji za pomočnika (kot pripadnik zadrage, ki je obe spričevali potrdila, bi bil moral sicer predložiti mesto teh od zadrage izdano izpričevalo o prebiti pomagalški preizkušnji), iz katerih se vidi, da se mu priznava redna dovršitev 3-letne učne dobe. Po izvedbah pa se je dogladalo, da je imenovan v tem času, ki se mu priznava v učno dobo, služil svoj kadroviski rok. Čas, prebit v vojaški službi, se v smislu § 14 b. odst. 1. obrtnega reda ne všteva v obrtniško

učno dobo, prijavitelju pa se mora kadroviski rok od izkazane učne dobe odšteti. Glede na to prijavitelj ne more izkazati dovršene učne dobe.

Tudi izkaz pomočniške dobe prijavitelja ni v redu. Zadrugi načelnik zatrjuje, da je pri prvi predložitvi izpričeval manjkalo 14 mesecev do tri-črtni učne dobe. Ta primanjkljaj je baje zadrugnemu načelniku prijavitelj sam priznal in je naknadno usposobljenostni izkaz spopolnil. Temu izkazu pa se ne more priznati polne veljavnosti, ker se je po izvedbah dogladalo, da je bil imenovan kot pomočnik zaposlen le v presledkih, kadar je naneslo delo in ga je mojster pozval, pomočniška doba pa je izkazana nepretrgoma. Ne more se sedaj smatrati, da je popolna dovršitev pomočniške dobe redno dokazana.

Glede na navedeno je bilo napadeni odločbo, upoštevaje določila § 146 v zvezi s § 57 obrtnega reda, razveljaviti.

Pomočnik bana: Pirkmajer s. r.

Iz te odločbe je razvidno, da kraljevska uprava postopa strogo proti osebam, ki ne predlagajo pravih pričeval. Treba je le, da se zadruga za stvar brigajo in posežejo v skrajnem primeru tudi po pritožbi na kraljevske upravo.

Občni zbor Zadrage urarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani

se je vršil dne 9. marca 1930 v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani. Navzočih je bilo 45 članov.

Milko Krapež je podal po pozdravnih besedah obširno in zanimivo poročilo, iz katerega je posneti, da je imela zadruga v preteklem letu veliko dela, pa tudi mnogo uspehov. Zadruga je sodelovala pri reviziji socialne zakonodaje pri izdelavi predlogov za novi obrtni red v smislu navodil Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Pri sprejemu vajencev se je polagala velika pažnja na primerno šolsko predizobrazbo. Zadruga je pomnožila zadrugi podporni fond z darili raznih tu- in inozemskih tvrdk. Zavzela je odločno stališče proti ukinjenju nedeljskega pouka na obrtno-nadaljevalnih šolah in uvedbi tedenskega popoldanskega pouka. Izposlovala je, da je bila podaljšana doba za uveljavljanje naredb ministrstva glede izdelovanja zlatih in drugih izdelkov s

čistoto 250/1000 do 1. maja 1930. Napravila je spomenico na ministrstvo pravde v Beogradu glede shranjenja in varovanja od strank v popravilo izročenih predmetov in prosila, da po preteku enega leta po izročitvi ne prevzamejo za dotični predmet nobenega jamstva. Razen tega je rešila zadruga še več drugih važnih vprašanj. Dalje je omenil jubileje zadrugnih članov: g. Ludovika Černeta, zlatarja v Ljubljani, in g. Josipa Janka, urarja v Kamniku, ki sta praznovala 40-letnico samostojnega dela, ter g. Marka Borišaka, urarja v Trbovljah, ki je praznoval svojo 70-letnico. Končno se je zahvalil zadrugnemu odboru, kateremu je potekla funkcijska doba, za vsestransko podporo in sodelovanje.

G. tajnik je omenil redko slavlje, ki ga je tiho in skromno praznoval zadrugi načelnik g. Milko Krapež in sicer 20-letnico, odkar nepretrgoma, neumorno in požrtvovalno načeljuje naši zadrugi. G. načelnik je v tej dolgi dobi ustvaril iz 14članske zadrage, močno oblastno zadrugo, ki šteje danes 95 članov in je na višku svojega napredka kot vzor zadrage. Nagovor je bil prekinjen in zaključen z navdušenjem priznanja g. načelniku. — Iz poročila tajnika smo posneli, da šteje zadruga 95 članov, 64 pomočnikov in 47 vajencev. Učno dobo je nastopilo 11 vajencev, opročenih pa je bilo 6 vajencev. Pomagalško preizkušnjo je napravilo 5 vajencev. Odborovih sej je bilo 13. Posebno pažnjo je zadruga posvečala šušmarstvu in poslal več ovadb na obrtne oblasti. Veliko dela je imelo tajništvo tudi vsled novega davčnega zakona in prve obdačbe članov s pridobitino. Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je dajala zadruga razna strokovna mnenja. — Načelnstvo je sestavilo pravila za zadrugi podporni fond. — O vseh važnih zadevah so bili člani vedno obveščeni potom okrožnic ali pa v »Obrtnem Vestniku«. Poročilo konference v Slavonškem Brodu v zadevi novega obrtnega reda se je vzelo na znanje. — Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov 18.953-94 Din, stroškov 17.022-93 Din in preostanka 1931—Din, ki pa zadeva darila v podporni fond. — Proračun, ki določa 13.332 Din dohodkov in 14.140 Din izdatkov, je bil brez debate soglasno sprejet. Eventualni primanjkljaj se bo kril iz zadrugnega premoženja. Letna doklada 144 Din je ostala neizpremenjena. Od te doklade

Spomini slovenskega obrtnika na Magdeburg!

(Nadaljevanje.)

Strokovne vrline in uspehe so dosegli z iskreno gojitvijo tovarištva in skupnosti. Zato jih ne morejo boljše častiti, kot da ohranijo njihove tradicije: biti priden, delaven in pošten ter da se tudi v tem vrvečem modernem času oklenejo starih običajev in jih z ljubeznijo gojijo. Kajti ravno ti so v največji meri pripomogli, da obrtništvo še obstoja ter da isto še ni izginilo v žrelo industrije. Druga markantna poteza je bila svečana zaobljuba domovini in državi, da so kot preje — tudi še sedaj, ko se v Haagu skepajo velikopomembne stvari — pripravljali delati in žrtvovati vse in tudi zaslužek, ako bo to zahteval interes države. Nato so sledili pozdravni govori, zabijanje žebeljev ter odlikovanja zaslužnih mojstrov s kolajnami. Ves ta del proslave, izpeljan tako nekako po srednjeveškem načinu, je napravil izvanredno dober utis ter bi bilo želeli, da se tudi pri naših obrt-

nikih pokaže večja ljubezen do stanu in njihovih organizacij. Vsaj se skoro sramujejo biti in se imenovati mojstra. Vsak ima že rajši šalon, atelier itd. Na zunaj so še vidni stari običaji v noši tesarjev, katerih vidim prav dosti po mestu. Ogromen širok, črn klobuk à la »Südwester«, črna jop, siv telovnik z velikimi svetlimi gumbi ter bele ali črne hlače, spodaj prav široke. Preko hrbta belo-rdeča cula, iz katere gleda orodje (Wasserwage), v rokah pa ogromno, zvito gorjačo. Baje zahteva zadruga, da v taki enotni obleki iščejo dela, oziroma se predstavijo mojstrom.

Da je v Nemčiji upeljan mojsterski izpit, je znano. Kaj in kako se isti čisla, imam priložnost videti. Pripravljajo se kot na kako maturo ter so prav v skrbeh, kako bo izpadlo. Praktična dela dosega stopnjo umetnosti, teoretika pa skoro nižjo srednjo šolo, v risanju in v strokovnem računanju pa isto še presega, posebno pri plinskih in vodovodnih instalacijah. Izpite vodi trgovska in obrtna zbornica.

Da je slavnost zaključil intimen

ples, je umevno. Omeniti bi bilo le izvanredno, skoro familijarno, veselo razpoloženje, ne pretirane toilete in urednična domneva, da spanje ne igra pomembne vloge, ker je še celo starejši cvet v plesu — pozabil na njega — ter tudi na radovedni dan. Bili smo ves večer gostje različnih mojstrov, ki nam niso pustili, da bi trpeli kake izdatke.

Žejo si Magdeburžani kot drugod tolažijo z izvrstnim pivom in so nas uprav svarili pred vodo. In to po pravici. Teden pozneje smo obiskali mestno vodovodno napravo. Štiri črpalke, 2 Diesel in 2 plinska stroja, črpajo kalno vodo iz Labe. Potem jo razdele v ogromne dvorane, kjer kakor v kaskadah skaklja iz enega filtra v drugega. Imajo brze in navadne filtre, vsega skupaj kakih 16 dvoran — vmes pa še globoke rezervarje, nad katerimi neprenehoma vozijo žrjavi (Fahrbarer Krahn) ter v gotovi globini z mrežami čistijo vodo. Nato se »umetno pripravi« za užitek, oziroma na pravo barvo. Primešajo razne sulfate ter apnenika in klor. Ako

bi Magdeburžani še vso to fabrikacijo videli, bi sigurno postali še večji privrženci Bakha. Da, svarilec pred vodo so imeli prav! Vsa naprava ima nekako približno 9000 m² površine. Omenim naj še to, da je v obratu ena črpalka, takozvani »Balancier«, katere tira že »gotovo« vodo v glavne cevi in v visoki rezervoar, v obratu od leta 1886, ki stoji vsak dan morda le kaki dve uri mirno. Vsekakor neverjetno dolga doba. Mogoče je dnevno »napraviti« (v pravem pomenu besede) 50 do 70.000 m³ vode.

Bog nam ohrani naše domače studence!

Enako velikopoteznost kaže mestna plinarna z letno kapaciteto do 80 milijonov kubičnih metrov.

To bi bile glavne pomembnosti tega lepega in prijetnega mesta, ki je že v prvi zgodovini igral velepomembno vlogo. Sicer pa, »pojdi in pogledaj!«

(Konec.)

Širite „Obrtni Vestnik“!

plača zadruga članom naročnino za »Obrtni Vestnik« in doklade za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani. — Volitve so se vršile z vzklikom. Izvoljeni so bili:

Načelnikom: Milko Krapež, urar; podnačelnikom: Ludovik Černe ml., zlatar; odbornikom: Škopek Edvard, Sommitz Ivan, Maire Henri, Eberle Josip, urarji, Delić Kajo, Fuchs Alojz in Zupanc Danijel, zlatarji, vsi v Ljubljani; namestnikom: Rudolf Petrič v Ribnici, Gabrijel Matwewer v Škofji Loki, Rudolf Rus v Kranju in Franc Žak v Trbovljah, vsi urarji; pregledovalca računov: Anton Kajfež, urar, in Sever Edvard, zlatar, oba v Ljubljani; v komisijo za pomagalske preizkušnje: predsednikom: Josip Eberle, urar; podpredsednikom: Ludovik Černe, zlatar, oba v Ljubljani.

Soglasno se sklone, da se smejo sprejemati v učno dobo le taki vajenci, ki imajo najmanj 6 razredov osnovne šole z dobrim uspehom. Vajeniška vpisnina se zviša od 20 na 30 Din, oprostilna pa od 40 na 60 Din. V tem smislu naj se predlaga sprememba pravil. — G. načelnik priporoča članstvu največjo paznjo pri vzgoji obrtnega naraščaja, ter poroča o napredku in razvoju »Obrtniške Samopomoči«. — Soglasno se sprejme od Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani predlagano resolucijo glede uvedbe obligatornega zavarovanja obrtnikov za slučaj bolezni, nesreče, onemoglosti, starosti in smrti. — Z večino glasov se sprejme predlog za obligatorni prispevek mesečno po 5 dinarjev od vsakega člana v zadrugni podporni fond za dobo enega leta, t. j. za leto 1930. — Soglasno se sprejme predlog, po katerem naj znaša pristojbina za sodne cenitve 2% cenilne vrednosti, privatnim strankam pa se ne sme ceniti nobenih predmetov. — Konečno se je razmotrivalo vprašanje za ustanovitev nabavljalne zadruge oziroma odseka, ki naj bi članom nudil ceneno blago in potrebščine.

Iz organizacij

Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani obvešča svoje člane na določila § 98 odst. 6 in 100 a obrtnega reda, po katerih je nedopustno sprejemati v službo takozvanih praktikantov, oziroma volonterjev s strani mojstrov, ki zaposlujejo v smislu zadrugnih pravil § 11 g že zadostno število vajencev.

Zadruga mizarjev v Ljubljani je imela svoj redni občni zbor, ki se je vršil v nedeljo, dne 9. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu gostilne »Pri Mraku«, Rimska cesta v Ljubljani. Navzočih je bilo 28 članov. Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani je zastopal g. Milko Krapež. Načelnik gosp. Josip Lojka je v načelstvenem poročilu orisal živahno delovanje v preteklem letu. Zadruga šteje 55 članov in 104 vajence. Blagajniško poročilo izkazuje: dohodki Din 13.852-74, izdatki Din 9.013-—, tako da znaša čisto zadrugno premoženje Din 4.839-74. Sprejet je bil predlog načelnika g. Lojka, naj bi se določila zadrugna doklada za člana brez strojev 120 Din, za člana z enim ali dvema strojema 180 Din, za člana s kompletno strojno garnituro pa po 240 Din letno. Pri raznoterostih se je vnela živahna debata. Podanih je bilo več predlogov in nasvetov. Sklenilo se je, da zadruga naroči za vse člane »Obrtni Vestnik«. Tudi ta izdatek se je vstavil v proračun za leto 1930. Sklenilo se je tudi na dopis Zveze obrtnih zadrug glede socijalnega zavarovanja obrtnikov, da občni zbor pooblašča odbor za izvršitev nadaljnjih ukrepov za to zavarovanje. Izraženo je bilo mnenje, da je potrebna razstava mizarjskih izdelkov na velesojmu. Glede tega se v najkrajšem času skliče poseben sestanek mizarjskih mojstrov. Nadalje se je sklenilo, da se prosi šolsko upravo obrtne nadaljevalne šole, da bi smela zadruga poslati v šolo svojega mojstra, kateri bi poučeval vajence mizarjske stroke, kar bi gotovo imelo dober uspeh. V slučaju, da šolska

uprava tega ne bi dovolila, bo zadruga sama uvedla praktičen pouk za vajence po 4—5 ur na teden.

Občni zbor Kolektivne obrtne zadruge na Bledu se je vršil v nedeljo, 16. marca 1930 ob 15. uri v osnovni šoli na Bledu. Občnega zbora, kateremu je predsedoval načelnik g. Jan, se je udeležil srezki načelnik g. dr. Vidic iz Radovljice, načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Rebek, zvezni tajnik in ca. 150 članov. — Po pozdravnih besedah g. Jana je zvezni načelnik g. J. Rebek v lepem govoru izrazil veselje na izredno krasni udeležbi ter je poročal o splošnem položaju obrtništva, o organizaciji, o obrtnem in davčnem zakonu, o ločenih in skupnih zborskih, o lastni konkurenci, o vajeniškem naraščaju itd. — Obširno in zanimivo načelstveno poročilo je podal načelnik g. Jan. Iz poročila je posneti, da ima zadruga svoj podporni fond ter da je uvedla posredovalnico za delo, kar pa ni povsem uspelo. Zadruga se je udeležila tečaja za zadrugne funkcionarje v Ljubljani ter spremenila svoj naslov. Kljub temu, da se je iz zadruge ustanovila Kolektivna zadruga na Jesenicah, šteje zadruga še vedno nad 300 članov. Vajeniške preizkušnje so lepo uspeli. Sušmarstvo se z vso vne- mo zatira v kolikor mogoče. Zadruga ima lepo urejeno lastno pisarno. — Blagajniško poročilo izkazuje 29.804-75 Din dohodkov in 29.775-25 Din izdatkov, skupnega zadrugnega premoženja pa 15.708-— Din. Proračun določa 22.130-— Din dohodkov. Sprejeta je bila resolucija Zveze obrtnih zadrug glede uvedbe obligatornega zavarovanja obrtnikov za slučaj bolezni, nesreče, onemoglosti, starosti in smrti ter resolucija proti izdajanju »Jugoslovanskega Obrtnika« od Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani. Ta zbor je bil gotovo eden najuspešnejših v provinci in agilen in požrtvovalnemu načelniku g. Janu moramo le čestitati k njegove- mu uspešnemu in vzornemu delovanju v zadrugi. — A. K.

Razno.

Gpezeritev na avtogenski tečaj. Zavod PO Zbornice za TOI v Ljubljani opozarja mojstre in pomočnike kovinarskih strok na tečaj za avtogensko varenje, ki se prične v ponedeljek 24. t. m. ob 8. uri zjutraj v kovinarski delavnici Tehniške srednje šole v Ljubljani. Prijavljenih je že precejšnje število udeležencev. Ker pa je prostih še nekaj mest, se morejo najkasneje do petka 21. t. m. prijaviti še nekateri novi udeleženci. Tečaj bo trajal do 5. aprila ter se bode vršil celodnevno.

Jubilejni vzorčni velesojem v Ljubljani se bo vršil letos od 29. maja do 9. junija.

Dobave.

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 26. marca t. l. ponudbe glede dobave vijakov, žičnikov, železnih podložnic in zatikačev. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) — Delavnica drž. železnic v Mariboru sprejema do 26. marca t. l. ponudbe glede dobave ležišč. — Dne 31. marca t. l. se bo vršila pri Dravski finančni direkciji v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 30 stražarskih s krznom podloženih plaščev za organe finančne kontrole. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji.) — Delavnica drž. železnic v Mariboru sprejema do 28. marca t. l. ponudbe glede dobave brusnih plošč. — Dne 26. marca t. l. se bo vršila pri Ekonomskem oddelku Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu ustmena licitacija glede dobave 50.000 novih vreč iz jute.

Oddaja zgradbe zidane ograje na Sušaku se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 2. aprila 1930 pri Inženjskem odelenju Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

TVORNICA KEMENIJSKIH BARVIL IN PIRNEŽ
Društvo Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI, TERPENTINI, STROJNO ORO, UMETNIŠKE BARVE, PRAŠNO ORO, COPICI, FIRNEŽ, POLSKER BARVE, LUM BARVE, KRISTALNE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLETOGOVINA
SCHNEIDER EVEROVSEK

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL V FULDI

Zastopnik:

PETER ANGELO

Ljubljana, Gledališka ulica šte. 4/I

Specijaliteti: mizarjski in kolarski stroji, posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. — Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika.

Ceniki franko. Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4

L. Mikuš, tvornica
dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1836

Škrlatno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Prebrskajte! Popravite!